

2n de
Batxillerat

Curs
2024-2025

Guia de l'alumne

COL·LEGI DIOCESÀ
SAGRADA FAMÍLIA
TORTOSA

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	4
CALENDARI ESCOLAR	5
MATÈRIES COMUNES	7
HORES D'ATENCIÓ DEL TUTORS	8
MATÈRIES ESPECÍFIQUES I DE MODALITAT	9
HORARIS	10
2nBAT A	10
2nBAT B	10
CRITERIS D'AVUACIÓ	12
DEPARTAMENT CIENTÍFIC I TECNOLÒGIC	12
BIOLOGIA	12
MATEMÀTIQUES	13
DIBUIX TÈCNIC	14
MATEMÀTIQUES APLICADES A LES CIÈNCIES SOCIALS	15
FÍSICA	16
QUÍMICA	17
DEPARTAMENT LINGÜÍSTIC	18
LLENGUA CATALANA I LLENGUA CASTELLANA	18
LITERATURA CATALANA	18
LLATÍ	19
DEPARTAMENT LLENGÜES ESTRANGERES	20

ANGLÈS	20
DEPARTAMENT HUMANÍSTIC I SOCIAL	22
GEOGRAFIA	22
HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA	23
HISTÒRIA	24
FUNCIONAMENT DE L'EMPRESA I DISSENY DE MODELS DE NEGOCI	25
ODS	26
NORMES DE CONVIVÈNCIA	28
1. ENTRADA I SORTIDA AL CENTRE	28
2. CANVIS D'HORA	28
3. ESBARJO.	29
4. LAVABOS	29
5. ACCÉS A DIFERENTS ESPAIS	30
6. COMPORTAMENT DE L'ALUMNAT A L'AULA	30
7. EXÀMENS	30
9. PREVENCIÓ D'HÀBITS PERJUDICIALS PER A LA SALUT	32

PRESENTACIÓ

En els actuals plans d'estudi el batxillerat és una etapa de formació postobligatòria, és a dir, que els alumnes ja no estan obligats a cursar-la. Fer-ho, per tant, és una decisió que prenen aquells estudiants que majoritàriament estan pensant en cursar en el futur una carrera universitària o un cicle formatiu de grau superior. Des del nostre Centre, volem donar-vos la benvinguda a una etapa tan important en la formació acadèmica dels alumnes com és el batxillerat i demanar-vos il·lusió i treball i us garantim que tindreu tot el nostre suport per tal que pugueu superar aquesta etapa amb èxit.

Per aquells alumnes que han decidit estudiar el seu batxillerat al Col·legi Diocesà Sagrada Família, hem de recalcar que tot l'Equip Docent de batxillerat del nostre Centre mirem de treballar per tal de donar-vos la formació acadèmica i humana que esteu buscant per tal d'afrontar el futur. En el vostre pas pel batxillerat tindreu tot el nostre suport i la dedicació de tot el claustre per tal que pugueu assolir l'objectiu d'aconseguir el títol de batxillerat i una sòlida formació que us permeti afrontar els reptes del futur amb èxit.

En uns moments de possibles canvis a nivell curricular, de format de la selectivitat... que són d'una importància trascendental pels alumnes de 2n de batxillerat, des de la coordinació de batxillerat del nostre centre estem molt atents a qualsevol canvi que es pugui produir per tal de formar els nostres alumnes d'acord amb els criteris que puguin canviar les autoritats acadèmiques.

Aquesta guia que us presentem posa a la vostra disposició una sèrie de dades informatives sobre el nou curs com ara la planificació i el calendari escolar, els horaris setmanals de classe, els professors que us imparteixen les diferents matèries i els criteris d'avaluació de cada matèria, entre altres aspectes de l'organització del centre.

Esperem que tota aquesta informació que us facilita la guia sigui per vosaltres una eina d'utilitat.

Salutacions cordials.

Coordinació de Batxillerat del Col·legi Diocesà Sagrada Família

CALENDARI ESCOLAR

Inici de classes: 12 de setembre   Inici de la 2a avaluació: 10 de desembre   Inici de la 3a avaluació: 10 de març
Darrer dia lectiu: 20 de juny

		BATXILLERAT			
		Exàmens	Preavaluació	Recuperacions	Sessions aval.
1r tr	1r	02/12 al 05/12	28/10	10/01 al 16/01 Lliurar 21/01	13/12
	2n	29/11 al 05/12			
2n tr		28/02 al 07/03		31/03 al 04/04	13/03
3r tr	1r	16/05 al 21/05		28/05 al 02/06	04/06
	2n	05/05 al 9/05		14/05 al 20/05	23/05
Extraordinària		10/06 al 13/06 (2n BAT) del 16 al 19 (1r BAT)			
Pendants 1r		18/09 i 19/09 (1ª)			
Curs PAU		del 02/06 al 06/06			
PAU		11, 12 i 13 de Juny de 2025			
T Recerca		Lliurament 01/10 Presentacions del 05 al 13 de novembre Rec. Del 12/02 al 14/02 (Rec)			

DIES FESTIUS

11 de setembre: Diada de Catalunya
12 d'octubre: Mare de Déu del Pilar
1 de novembre: Tots Sants
6 de desembre: Dia de la constitució
8 de desembre: La Immaculada Concepció
21 de desembre al 08 de gener (inclosos): Vacances de Nadal
12/03 al 21 d'abril (inclosos): Vacances de Setmana Santa
09 de juny: Festa local

Festes de lliure disposició del centre:

04 de novembre
09 de desembre
07 de febrer
03 de març
02 de maig

Poden consultar el calendari actualitzat disponible a la pàgina web per tal d'estar informats de les activitats que setmanalment es porten a terme al nostre centre.

MATÈRIES COMUNES

Matèries comunes	Professors		
	h /set	2n A	2n B
Català	2	Joan Mascarell	
Castellà	2	Judit Margalef	
Anglès	2	Francesca Estorach	
Suport d'anglès	1	Michael Murphy	
Història	3	Juanjo Zaera	
Història de la Filosofia	3	Tomàs Mor	
Tutoria grup i pares	1	Juanjo Zaera	Judit Margalef

HORES D'ATENCIÓ DEL TUTOR

HORARI D'ATENCIÓ DELS TUTORS	
Juanjo Zaera	Judit Margalef
juanjo.zaera@edificiseminari.com	judit.margalef@edificiseminari.com
Dimarts 9 h a 10 h	Divendres 12:30 h a 13:30 h

MATÈRIES ESPECÍFIQUES I DE MODALITAT

MATÈRIES OPTATIVES		
Àrees	H./grup	Professors
Llatí	4	Judit Margalef
ODS	4	Bàrbara Marro/Fernando Guarch
Geografia	4	Juanjo Zaera
Literatura catalana	4	Cinta Jiménez
Matemàtiques C. Socials	4	Anna Sancho
Empresa, disseny de models de negoci	4	Manuel Bertomeu
Matemàtiques	4	Maria Blasco
Biologia	4	Mariona Cervera
Física	4	Francesc Garcia
Química	4	Francesc Garcia
Dibuix Tècnic	4	Sergi Gallardo

HORARIS

2nBAT A

Hora	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
8 a 9	Mate A/Quím. B	Física/ODS	Mate B/Quím. A	Mate A/Quím. B	Filosofia
9 a 10	Mate B/Quím. A	Biologia/Dibuix Tec.	Filosofia	Física/ODS	Anglès
10 a 11	Història	Mate B/Quím. A	Mate A/Quím. B	Castellà	Història
11,30 a 12,30	Anglès	Català	Biolog./Dibuix Tec.	Filosofia	Biologia/Dibuix Tec.
12,30 a 13,30	Biologia/Dibuix Tec	Castellà	Física/ODS	Català	Mate A/Quím. B
13,30 a 14,30	Tutoria	Història	Anglès	Mate B/Quím. A	Física/ODS

2nBAT B

Hora	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
8 a 9	Mate A/Quím. B Geografia	ODS Física	Mate B/Quím. A Empresa/L. Cat.	Mate A/Quím. B Geografia	Història
9 a 10	Mate B/Quím. A Empresa/L. Cat.	Dibuix tècnic Mate. CC. SS/Llatí	Anglès	ODS Física	Filosofia
10 a 11	Filosofia	Mate B/Quím. A Empresa/L. Cat.	Mate A/Quím. B Geografia	Història	Anglès
11,30 a 12,30	Història	Castellà	Dibuix tècnic Mate. CC. SS/Llatí	Català	Dibuix tècnic Mate. CC. SS/Llatí
12,30 a 13,30	Dibuix tècnic Mate. CC. SS/Llatí	Anglès	ODS Física	Filosofia	Mate A/Quím. B Geografia
13,30 a 14,30	Tutoria	Català	Castellà	Mate B/Quím. A Empresa/L. Cat.	ODS Física

CRITERIS D'AVUACIÓ

DEPARTAMENT CIENTÍFIC I TECNOLÒGIC

BIOLOGIA

En el curs de segon de batxillerat és realitzaran el primer i segon dos proves escrites. En la primera prova s'avaluaran els sabers tant conceptuals com procedimentals treballats durant aquell període o del trimestre anterior si pertanyen al mateix bloc (en el cas del segon trimestre). En la segona prova escrita (que tindrà valor doble respecte de la primera) del trimestre els alumnes s'avaluaran de tots els sabers treballats durant el trimestre i si és necessari també d'aquells del trimestre anterior si pertanyen al mateix bloc.

Durant el tercer trimestre tan sols es realitzarà una prova escrita on s'avaluaran els sabers dels blocs donats durant aquell trimestre i també dels blocs d'altres trimestres que s'hagin recordat a partir de la realització d'activitats contextualitzades i transversals.

Avaluació de l'actitud. Valoració sumativa variable en funció de la consideració (B, C, o D), seguint la norma general del centre (respectivament +0.3, neutre, -0.3); es valorarà segons els següents ítems:

- Implicació
- Comportament
- Puntualitat
- Cada absència injustificada baixarà en un graó la qualificació final d'actitud

Seguint els següents criteris d'avaluació:

i. Realització i lliurament de les activitats demanades pel professor dintre dels terminis establerts en la plataforma moodle.

ii. Participació positiva en les classes:

iii. Respecte professors / alumnes / un mateix

iv. El que posem anteriorment és vàlid en condicions normals. Quan un alumne ha tingut en la seua actitud algun aspecte molt negatiu, com ara algun comunicat a la comissió de convivència, ha copiat en algun examen... aplicarem el criteri general de posar una E d'actitud i si el motiu és de copiar li assignarem un 0 per aquella activitat.

Per la recuperació hauran de tornar a avaluar-se dels sabers conceptuals i procedimentals treballats durant el trimestre. En aquest cas l'actitud no es tindrà en compte.

MATEMÀTIQUES

Per l'avaluació dels continguts es tindran en compte els criteris següents:

- Grau d'assoliment de les competències fixades en cada nivell.
- Correcció en l'expressió escrita tot utilitzant el lèxic específic de la matèria i nivell.
- L'ús de material auxiliar no permès a un examen puntuarà 0. Si hi ha intercanvi d'informació es baixaran 2 punts a cadascun dels interlocutors. En cas de reiteració es puntuarà 0.

L'avaluació de l'actitud (B: + 0.3; C: 0; D: - 0.3) es valorarà segons els següents ítems:

- Puntualitat
- Comportament
- Implicació
- Cada absència injustificada baixarà en un graó la qualificació final d'actitud

Seguint els següents criteris d'avaluació:

- La realització dels exercicis manats a casa.
- La participació activa o no participació a les classes.
- La puntualitat i la manca absències no justificades.
- El treball correcte durant la classe.
- El copiar o deixar copiar els exàmens. (en cas de fer-ho l'actitud serà D)
- Respecte envers l'assignatura, el professorat i l'alumnat.
- Realització d'activitats voluntàries.
- Menjar a l'aula.

Aquests valors obtinguts en l'actitud, es sumaran a la qualificació obtinguda en continguts. Tots aquests criteris es valoraran com conseqüència de l'observació quotidiana del treball de l'alumne i dels diferents controls que s'efectuaran al llarg de cada crèdit.

Es realitzaran diversos exàmens d'avaluació contínua al llarg del trimestre, essent l'últim el de més pes.

Per la recuperació es realitzarà una prova escrita dels continguts de l'avaluació corresponent. En aquest cas l'actitud no es tindrà en compte.

DIBUIX TÈCNIC

Cada un dels blocs temàtics (dibuix geomètric, sistema dièdric i sistema axonomètric) s'avaluen separatament, tot seguint els següents criteris:

Per l'avaluació dels sabers es tindrà en compte:

- Exàmens: tenen part conceptual i part d'aplicació pràctica. Té una valoració del 70% de la qualificació. Es realitzaran els exàmens necessaris per bloc, tenint un valor doble el segon quan acumula matèria de l'anterior.
- Activitats a lliurar: Làmines i exercicis d'AutoCad. Valoració del 30% de la qualificació. Es realitzaran el nombre de làmines que es cregui convenient depenent del bloc temàtic. El no lliurament d'una làmina es qualificarà amb un 0 i la corresponent aplicació a l'actitud. Les làmines seran valorades d'acord amb la rúbrica corresponent.
  - Valor de línia: 20%
  - Precisió i neteja: 20%
  - Resolució d'exercicis: 60%
- L'ús de material auxiliar no permès en un examen puntuarà 0. Si hi ha intercanvi d'informació es baixaran 2 punts a cadascun dels interlocutors. En cas de reiteració es puntuarà 0.

Si un alumne no es presenta a un examen injustificadament se li qualificarà amb un 0. En cas de ser justificada, no es repeteix l'examen i realitza directament l'examen final de trimestre que engloba tots els sabers.

Si no s'ha aconseguit una nota igual o superior a 4 en els apartats d'exàmens i d'activitats a lliurar separatament, no es farà mitjana i l'assignatura quedarà suspesa.

L'avaluació de l'actitud (B: + 0.3; C: 0; D: - 0.3) valorarà els següents criteris:

- Puntualitat
- Comportament
- Implicació
- Cada absència injustificada baixarà en un graó la qualificació final d'actitud

Els criteris anteriors són vàlids en condicions d'actitud positiva. Quan un alumne ha tingut en la seva actitud algun aspecte molt negatiu, com ara algun comunicat a la comissió de convivència, ha copiat en algun examen, ha proferit insults greus ... aplicarem el criteri general de posar una D d'actitud.

Per a la recuperació hauran de tornar a realitzar els apartats d'exàmens i activitats a lliurar no superats anteriorment. Es realitzarà una mitjana amb valor del 50% de cada un dels apartats, sempre i quan separatament assoleixin o superin el valor de 4. En aquest cas l'actitud no es tindrà en compte.

MATEMÀTIQUES APLICADES A LES CIÈNCIES SOCIALS

Per l'avaluació dels continguts es tindran en compte els criteris següents:

- Grau d'assoliment dels objectius fixats en el curs.
- Correcció en l'expressió escrita tot utilitzant el lèxic específic de la matèria i nivell.
- L'ús de material auxiliar no permès a un examen puntuarà 0. Si hi ha intercanvi d'informació es baixaran 2 punts a cadascun dels interlocutors. En cas de reiteració es puntuarà 0.

L'avaluació de l'actitud (B: + 0.3; C: 0; D: - 0.3) es valorarà segons els següents ítems:

- Puntualitat
- Comportament
- Implicació
- Cada absència injustificada baixarà en un graó la qualificació final d'actitud

Seguint els següents criteris d'avaluació:

- Realització dels exercicis manats a casa.
- Participació activa o no participació a les classes.
- Puntualitat i la manca d'absències no justificades.
- Treball correcte durant la classe.
- Copiar o deixar copiar els exàmens. (en cas de fer-ho l'actitud serà D)
- Respecte envers l'assignatura, el professorat i l'alumnat.
- Menjar a l'aula.

Aquests valors es sumaran a la qualificació obtinguda en continguts. Tots aquests criteris es valoraran com conseqüència de l'observació quotidiana del treball de l'alumne i dels diferents controls que s'efectuaran al llarg de cada crèdit.

Es realitzaran diferents control dintre de cada trimestre, sent el de més pes l'últim examen de cada trimestre ja que tindrà un caràcter acumulatiu.

Per la recuperació es realitzarà una prova escrita dels continguts de l'avaluació corresponent. En aquest cas l'actitud no es tindrà en compte.

L'avaluació dels sabers tindrà en compte els criteris següents:

- El grau d'assoliment de les competències fixades en cada nivell.
- La correcció en l'expressió oral i escrita tot utilitzant el lèxic específic de la matèria i nivell.
- El copiar en un control es puntuarà 0. Si hi ha intercanvi d'informació es baixaran 2 punts a cadascun. En cas de reiteració es puntuarà 0.

L'avaluació de l'actitud (B: + 0.3; C: 0; D: - 0.3) es valorarà segons els següents ítems:

- Puntualitat(10 %)
- Comportament (30%)
- Implicació (60%)
- Cada absència injustificada baixarà en un graó la qualificació final d'actitud

Seguint els següents criteris d'avaluació:

- Realització dels exercicis manats a casa.
- Participació activa o no participació a les classes.
- Puntualitat i la manca d'absències no justificades.
- Treball correcte durant la classe.
- Copiar o deixar copiar els exàmens. (en cas de fer-ho l'actitud serà D)
- Respecte envers l'assignatura, el professorat i l'alumnat.
- Menjar a l'aula.

Aquests valors es sumaran a la qualificació obtinguda en continguts. Tots aquests criteris es valoraran com conseqüència de l'observació quotidiana del treball de l'alumne i dels diferents controls que s'efectuaran al llarg de cada crèdit.

En el batxillerat s'efectuaran 2 controls escrits per avaluació. El segon control englobarà tota la matèria i se li assignarà valor doble respecte al primer. En 2n de batxillerat, a la 3a avaluació, només hi haurà un control escrit.

Si un alumne no es presenta a un examen injustificadament es qualificarà amb un 0. En cas de ser justificada, no es repeteix l'examen i realitza directament l'examen final de trimestre que engloba tots els continguts.

Per la recuperació es realitzarà una prova escrita dels continguts de l'avaluació corresponent. En aquest cas l'actitud no es tindrà en compte.

QUÍMICA

L'avaluació dels sabers tindrà en compte els criteris següents:

- El grau d'assoliment de les competències fixades en cada nivell.
- La correcció en l'expressió oral i escrita tot utilitzant el lèxic específic de la matèria i nivell.
- El copiar en un control es puntuarà 0. Si hi ha intercanvi d'informació es baixaran 2 punts a cadascun. En cas de reiteració es puntuarà 0.

L'avaluació de l'actitud (B: + 0.3; C: 0; D: - 0.3) es valorarà segons els següents ítems:

- Puntualitat(10 %)
- Comportament (30%)
- Implicació (60%)
- Cada absència injustificada baixarà en un graó la qualificació final d'actitud

Seguint els següents criteris d'avaluació:

- Realització dels exercicis manats a casa.
- Participació activa o no participació a les classes.
- Puntualitat i la manca d'absències no justificades.
- Treball correcte durant la classe.
- Copiar o deixar copiar els exàmens. (en cas de fer-ho l'actitud serà D)
- Respecte envers l'assignatura, el professorat i l'alumnat.
- Menjar a l'aula.

Aquests valors es sumaran a la qualificació obtinguda en continguts. Tots aquests criteris es valoraran com conseqüència de l'observació quotidiana del treball de l'alumne i dels diferents controls que s'efectuaran al llarg de cada crèdit.

En el batxillerat s'efectuaran 2 controls escrits per avaluació. El segon control englobarà tota la matèria i se li assignarà valor doble respecte al primer control. A la 3a avaluació, només hi haurà un control escrit.

Si un alumne no es presenta a un examen injustificadament se li qualificarà amb un 0. En cas de ser justificada, no es repeteix l'examen i realitza directament l'examen final de trimestre que engloba tots els continguts.

Per la recuperació es realitzarà una prova escrita dels continguts de l'avaluació corresponent. En aquest cas l'actitud no es tindrà en compte.

DEPARTAMENT LINGÜÍSTIC

LLENGUA CATALANA I LLENGUA CASTELLANA

Al llarg del trimestre es treballaran els sabers i les competències que s'avaluaran a través de proves i activitats diverses.

Per a l'avaluació de la matèria es tindran en compte els criteris següents:

- El grau d'assoliment de les competències específiques (C1, C2, C3, C4, C6, C7, C8, C9, C10) i dels sabers: 90%.
- El grau d'assoliment de la competència d'expressió escrita (C5): 10%

Es realitzaran dues proves d'avaluació al llarg de cada trimestre.

L'avaluació de l'actitud es farà de forma sumativa (B: +0,3; C: 0; D: -0,3) i tindrà en compte el comportament, la puntualitat i l'interès de l'alumnat. La valoració de l'actitud partirà de l'observació diària a classe dels aspectes següents:

- El respecte envers la matèria, el professorat i l'alumnat.
- La puntualitat i la manca d'absències no justificades.
- La realització dels exercicis manats a l'aula i a casa.
- Copiar o deixar copiar implicarà una qualificació D.

En cas de no superar la matèria, es realitzarà una prova escrita dels sabers i competències treballats durant l'avaluació. En la recuperació de la matèria no es té en compte l'actitud.

LITERATURA CATALANA

Al llarg del trimestre es treballaran els sabers i les competències (C1, C2, C3, C4 i C5) que s'avaluaran a través de proves i activitats diverses.

Per a l'avaluació de la matèria es tindran en compte els criteris següents:

- El grau d'assoliment de les competències a partir de proves escrites: 80%
- El grau d'assoliment de les competències a partir d'activitats individuals i en grup: 20%

Es realitzaran dues proves d'avaluació al llarg de cada trimestre.

L'avaluació de l'actitud es farà de forma sumativa (B: +0,3; C: 0; D: -0,3) i tindrà en compte el comportament, la puntualitat i l'interès de l'alumnat. La valoració de l'actitud partirà de l'observació diària a classe dels aspectes següents:

- El respecte envers la matèria, el professorat i l'alumnat.
- La puntualitat i la manca d'absències no justificades.
- La realització dels exercicis manats a l'aula i a casa.
- Portar el material necessari per a la matèria.
- Copiar o deixar copiar implicarà una qualificació D.

En cas de no superar la matèria, es realitzarà una prova escrita dels sabers i competències treballats durant l'avaluació. En la recuperació de la matèria no es té en compte l'actitud.

LLATÍ

Al llarg del trimestre es treballaran els sabers i les competències que s'avaluaran a través de proves i activitats diverses.

Per a l'avaluació de la matèria es tindrà en compte el grau d'assoliment de les competències específiques de la matèria (C1, C2, C3, C4 i C5) i dels sabers. Es posarà especial èmfasi en l'assoliment de la Competència específica 1 i de la Competència específica 5 pel seu pes, de moment, en les proves d'accés a la universitat.

Es realitzaran dues proves d'avaluació al llarg de cada trimestre, a més d'activitats avaluatives setmanals.

L'avaluació de l'actitud es farà de forma sumativa (B: +0,3; C: 0; D: -0,3) i tindrà en compte el comportament, la puntualitat i l'interès de l'alumnat. La valoració de l'actitud partirà de l'observació diària a classe dels aspectes següents:

- El respecte envers la matèria, el professorat i l'alumnat.
- La puntualitat i la manca d'absències no justificades.
- La realització dels exercicis manats a l'aula i a casa.
- Copiar o deixar copiar implicarà una qualificació D.

En cas de no superar la matèria, es realitzarà una prova escrita dels sabers i competències treballats durant l'avaluació. En la recuperació de la matèria no es té en compte l'actitud.

DEPARTAMENT LLENGÜES ESTRANGERES

ANGLÈS

Els criteris de qualificació de cada avaluació es desglossen en les següents competències:

Competència 2 Comprensió oral	Comprendre i interpretar textos orals.
Competència 3 Expressió Oral	Produir textos orals amb coherència i participar en interaccions orals.
Competència 4 Comprensió lectora	Obtenció d'informació i interpretació de la informació escrita.
Competència 5 Expressió escrita	Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència i cohesió. Aplicar estratègies elementals de planificació, redacció, revisió i correcció.
Competència 6 Project o situació d'aprenentatge	Elaborar treballs d'investigació de manera autònoma, en diferents suports, sobre diversos temes d'interès acadèmic, personal o social.
Competència 7 Literària	Conèixer diferents autors d'obres en llengua anglesa i poder llegir de manera autònoma obres o fragments d'obres diverses com a font de plaer i coneixement.
Competència 8 Mediació	Mediar entre diferents llengües o varietats dialectals, fent servir estratègies i coneixements eficaços orientats a explicar, reformular conceptes i opinions o simplificar missatges de manera autònoma, per transmetre informació de manera eficient, clara i responsable, i crear una atmosfera positiva que faciliti l'entesa.
Competència 9 Plurilingüe	Estratègies plurilingües per a la comunicació: Lèxic i gramàtica.
Competència 1 i 10 Social i ciutadana i plurilingüe	Valorar la diversitat lingüística i cultural sense discriminacions. Identificar i rebutjar els usos discriminatoris de la llengua.

Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la recerca de consensos.

L'avaluació de l'actitud es farà de forma sumativa (B: +0,3; C: 0; D: -0,3) i tindrà en compte el comportament, la puntualitat i l'interès de l'alumnat. La valoració de l'actitud partirà de l'observació diària a classe dels aspectes següents:

- Realització dels exercicis manats a casa.
- Participació activa o no participació a les classes, sempre guardant respecte envers els altres i usant un vocabulari no discriminatori.
- Puntualitat i la manca d'absències no justificades.
- Treball correcte durant la classe.
- Copiar o deixar copiar els exàmens. (en cas de fer-ho l'actitud serà D)
- Respecte envers l'assignatura, el professorat i l'alumnat.
- implicació

Si un alumne no es presenta a un examen injustificadament se li qualificarà amb un 0.

Per la recuperació es realitzarà una prova escrita dels continguts de l'avaluació corresponent, més una prova d'expressió escrita i una comprensió lectora. En aquest cas l'actitud no es tindrà en compte.

DEPARTAMENT HUMANÍSTIC I SOCIAL

GEOGRAFIA

L'avaluació ha de ser contínua, progressiva i sistemàtica. Ha d'atendre a la diversitat dels alumnes. Ha de ser un mitjà i no una finalitat, permetent regular els processos d'ensenyament-aprenentatge. Ha de considerar els diferents aspectes del procés (activitat de l'alumne, materials, activitat docent, recursos didàctics...) d'acord amb els indicadors i criteris que marca la legislació:

- o Llegir i comparar diversos documents cartogràfics a diferents escales i saber utilitzar els més adequats per als propòsits d'una determinada recerca o per resoldre una tasca concreta.
- o Comprendre el concepte de globalització i saber interpretar determinats fenòmens de la realitat regional i local a la llum de fenòmens més globals, distingint les particularitats dels fenòmens locals.
- o Descriure els trets bàsics del medi natural europeu, espanyol i català, localitzant els principals conjunts paisatgístics i valorant seu el grau de preservació i equilibri ecològic.
- o Identificar els canvis i les permanències en les activitats econòmiques a Catalunya i Espanya, explicant algunes de les tendències actuals, especialment les que afectin la gestió dels recursos i l'ordenació del territori més proper.
- o Analitzar i valorar les conseqüències de les accions humanes sobre el medi, identificant les problemàtiques bàsiques que afecten els espais geogràfics català i espanyol i les principals mesures de protecció i recuperació.
- o Interpretar, a partir d'informacions procedents de fonts gràfiques, estadístiques i cartogràfiques, els trets bàsics de les dinàmiques demogràfiques catalana i espanyola, en el context europeu i mundial, identificant l'impacte dels fenòmens migratoris.
- o Interpretar els grans trets del procés d'urbanització a Catalunya i Espanya i reconèixer-lo a partir d'algun exemple concret, valorant la incidència del creixement urbà sobre el territori i algunes de les problemàtiques de les grans ciutats.
- o Descriure els diferents espais politicoadministratius que operen a l'Estat espanyol (local, autonòmic, estatal, supranacional), així com les seves competències, identificant algunes de les polítiques d'integració i cohesió social.
- o Planificar una recerca a l'entorn, seleccionar les fonts adequades i aplicar les tècniques geogràfiques per analitzar els fets i comunicar els resultats de la recerca, emprant el vocabulari pertinent.
  - o Interpretar i valorar críticament les informacions geogràfiques divulgades pels mitjans de comunicació, demostrant una actitud compromesa per assolir una societat més justa i un repartiment equitatiu dels recursos.

Per l'avaluació trimestral es tindrà en procedirà de la manera següent:

- o Qualificació de la matèria:

La qualificació serà la mitjana aritmètica dels diversos controls realitzats, que tindran una part conceptual i una part d'aplicació pràctica. (80%)

La presentació del dossier-porta folis (5 %)

Exàmens de mapes i possibles presentacions orals. (15%)

Actitud: la nota d'aquest apartat serà sumativa segons aquests coeficients:

- B: + 0.3
- C: 0
- D: - 0.3

Els criteris generals en totes les matèries del departament humanístic, tant de primer com de segon, a tenir en compte per tal de calcular el coeficient a aplicar en l'apartat actitudinal seran els següents:

- La realització o no d'exercicis manats.
- Respectar o no els terminis de lliurament dels treballs i exercicis.
- La participació activa o no participació a les classes.
- Comportar-se correctament o no durant les hores lectives. Portar el material didàctic.
- Copiar o deixar copiar (qualificació D).

Per tal d'objectivar el coeficient a aplicar partim que tots els alumnes tenen una C. Cada professor portarà el pertinent control d'aquests criteris i en base a aquest control assignarà el coeficient a cada alumne en cadascuna de les avaluacions.

HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA

Cada un dels temes s'avaluarà independentment (en algun cas es pot ajuntar fins a dos temes si el professor considera que això pot ajudar a una millor estructuració de la matèria).

L'examen seguirà la mateixa estructura que la prova de la selectivitat, es adir constarà d'una font (pot ser un text o una font no textual) i sobre aquesta es faran tres o quatre preguntes: la primera referida a la contextualització i informació de la font i les altres sobre diversos aspectes relacionats amb el tema i la font de l'examen.

La nota del trimestre es calcularà fent la mitjana aritmètica de les notes dels exàmens fets durant el trimestre (tots tindran el mateix valor)

Actitud: la nota d'aquest apartat serà sumativa segons aquests coeficients:

1. B: + 0.3
2. C: 0
3. D: - 0.3

Els criteris generals en totes les matèries del departament humanístic, tant de primer com de segon, a tenir en compte per tal de calcular el coeficient a aplicar en l'apartat actitudinal seran els següents:

La realització o no d'exercicis manats.

Respectar o no els terminis de lliurament dels treballs i exercicis.

La participació activa o no participació a les classes.

Comportar-se correctament o no durant les hores lectives. Portar el material didàctic.

Copiar o deixar copiar (qualificació E).

Per tal d'objectivar el coeficient a aplicar partim que tots els alumnes tenen una C. Cada professor portarà el pertinent control d'aquests criteris i en base a aquest control assignarà el coeficient a cada alumne en cadascuna de les avaluacions.

Per la recuperació hauran de fer un examen de tota la matèria del trimestre que seguirà les mateixes pautes dels exàmens realitzats durant aquest període.

HISTÒRIA

Cada un dels temes s'avaluarà independentment (en algun cas es pot ajuntar fins a dos temes si el professor considera que això pot ajudar a una millor estructuració de la matèria).

L'examen seguirà la mateixa estructura que la prova de la selectivitat, és a dir constarà d'una font (pot ser un text o una font no textual) i sobre aquesta es faran tres o quatre preguntes: la primera referida a la contextualització i informació de la font i les altres sobre diversos aspectes relacionats amb el tema i la font de l'examen.

La nota del trimestre es calcularà fent la mitjana aritmètica de les notes del exàmens fets durant el trimestre (tots tindran el mateix valor).

Actitud: la nota d'aquest apartat serà sumativa segons aquests coeficients:

- B: + 0.3
- C: 0
- D: - 0.3

Els criteris generals en totes les matèries del departament humanístic, tant de primer com de segon, a tenir en compte per tal de calcular el coeficient a aplicar en l'apartat actitudinal seran els següents:

La realització o no d'exercicis manats.

Respectar o no els terminis de lliurament dels treballs i exercicis.

La participació activa o no participació a les classes.

Comportar-se correctament o no durant les hores lectives. Portar el material didàctic.

Copiar o deixar copiar (qualificació D).

Per tal d'objectivar el coeficient a aplicar partim que tots els alumnes tenen una C. Cada professor portarà el pertinent control d'aquests criteris i en base a aquest control assignarà el coeficient a cada alumne en cadascuna de les avaluacions.

Per la recuperació hauran de fer un examen de tota la matèria del trimestre que seguirà les mateixes pautes dels exàmens realitzats durant aquest període.

FUNCIONAMENT DE L'EMPRESA I DISSENY DE MODELS DE NEGOCI

L'avaluació ha de ser contínua, progressiva i sistemàtica. Ha d'atendre a la diversitat dels alumnes. Ha de ser un mitjà i no una finalitat, permetent regular els processos d'ensenyament-aprenentatge.

· Ha de considerar els diferents aspectes del procés (activitat de l'alumne, materials, activitat docent, recursos didàctics...)

- Ha de ser flexible per adaptar-se a cada alumne (es concreta en adaptar les proves i els criteris valoratius d'acord al nivell de cada alumne: mínims, Pl's) i a cada situació. Ha de ser útil i orientadora. Ha d'estar temporitzada.

Procediment

Al llarg del trimestre es podran realitzar diversos controls, exàmens i activitats d'avaluació de continguts amb un valor d'un 100% de la nota global.

Els exàmens seran notificats amb anterioritat als alumnes. L'activitat final de cada tema pot consistir en activitats individuals per realitzar a l'aula, recerca d'informació per resoldre un problema, activitats en grup...

S'obté una nota entre 0 i 10 punts de la següent manera:

- o Exàmens programats.
- o Controls de coneixements bàsics.
- o Proves (test, preguntes orals, etc.).

(Cadascuna de les proves tindrà una ponderació de 4, 2 i 1 respectivament.

A la nota així obtinguda se li sumarà la nota d'actitud, que tindrà un valor d'un 30% de la qualificació global.

Actitud. La nota d'aquest apartat serà sumativa segons aquests coeficients:

- B: + 0.3
- C: 0
- D: - 0.3

Els criteris generals en totes les matèries del departament humanístic, tant de primer com de segon, a tenir en compte per tal de calcular el coeficient a aplicar en l'apartat actitudinal seran els següents:

- La realització o no d'exercicis manats.
- Respectar o no els terminis de lliurament dels treballs i exercicis.
- La participació activa o no participació a les classes.
- Comportar-se correctament o no durant les hores lectives. Portar el material didàctic.
- Copiar o deixar copiar (qualificació D).

Per tal d'objectivar el coeficient a aplicar partim que tots els alumnes tenen una C. Cada professor portarà el pertinent control d'aquests criteris i en base a aquest control assignarà el coeficient a cada alumne en cadascuna de les avaluacions.

ODS

L'avaluació ha de ser contínua, progressiva i sistemàtica. Ha d'atendre a la diversitat dels alumnes. Ha de ser un mitjà i no una finalitat, permetent regular els processos d'ensenyament-aprenentatge.

- Ha de considerar els diferents aspectes del procés (activitat de l'alumne, materials, activitat docent, recursos didàctics...)
  - Ha de ser flexible per adaptar-se a cada alumne i a cada situació. Ha de ser útil i orientadora. Ha d'estar temporitzada.

Procediment

Al llarg del trimestre es podran realitzar diverses activitats d'avaluació de continguts amb un valor d'un 100% de la nota global.

Aquestes activitats seran notificades amb anterioritat als alumnes. L'activitat final de cada tema pot consistir en activitats individuals per realitzar a l'aula, recerca d'informació per resoldre un problema, activitats en grup...

S'obtindrà una nota entre 0 i 10 punts de la següent manera:

- o Activitats de recerca d'informació individuals i grupals.
- o Participació al fòrum.
- o Resolució dels casos pràctics proposats

- o Presentacions orals.
- o Rigorositat en el desenvolupament de les tasques a l'aula.
- o Aprofitament del temps de treball conjunt.

En un principi, totes le parts tindran un valor assignat a l'hora de fer la mitjana; aquest es pot acordar amb els alumnes en veure la magnitud d'investigació d'alguna de les activitats.

A la nota així obtinguda se li sumarà la nota d'actitud.

Actitud. La nota d'aquest apartat serà sumativa segons aquests coeficients:

- B: + 0.3
- C: 0
- D: - 0.3

Els criteris generals en totes les matèries del departament humanístic, tant de primer com de segon, a tenir en compte per tal de calcular el coeficient a aplicar en l'apartat actitudinal seran els següents:

- La realització o no d'exercicis manats.
- Respectar o no els terminis de lliurament dels treballs i exercicis.
- La participació activa o no participació a les classes.
- Comportar-se correctament o no durant les hores lectives. Portar el material didàctic.
- Copiar o deixar copiar (qualificació D).

Per tal d'objectivar el coeficient a aplicar partim que tots els alumnes tenen una C. Cada professor portarà el pertinent control d'aquests criteris i en base a aquest control assignarà el coeficient a cada alumne en cadascuna de les avaluacions.

NORMES DE CONVIVÈNCIA

1. ENTRADA I SORTIDA AL CENTRE

L'entrada i sortida del centre preferentment es faran per la porta d'accés al pavelló Sud-pavelló A (Porta de la Immaculada). Les portes s'obriran a les 7.45 h., a les 13:25 h i 14:45 h. i 16:55h. I es tancaran a les 8 (9 en dilluns) i 15h.

En qualsevol altra hora l'accés o sortida del centre es farà per la porta principal.

Si no porten el corresponent justificant, després de ser registrats a porteria, s'informarà les famílies dels alumnes que arribin amb retard de la circumstància per un membre de l'equip directiu o de coordinació de secundària.

Sortida del centre en horari lectiu

-L'alumnat d'ESO només podrà sortir del centre durant l'horari lectiu si els seus pares o tutors legals els venen a buscar o si els autoritzen per escrit o per correu electrònic i amb el vistiplau d'un professor (preferiblement el tutor). Excepcionalment, l'autorització per escrit podrà ser substituïda per l'autorització mitjançant una trucada telefònica al pare, a la mare o al tutor legal des de la direcció del centre.

L'alumnat que, com a conseqüència de la seva activitat extraescolar, obtingui la convalidació d'alguna matèria tindrà l'opció de no incorporar-se o abandonar el centre, sempre que es tracti d'hores extremes i prèvia autorització dels pares o tutors legals. Si cal, l'equip directiu elaborarà llistes amb les persones autoritzades a sortir o entrar regularment fora de les hores habituals.

-L'alumnat de Batxillerat podrà sortir fora del centre a l'hora del pati o en hores que tinguin lliure tot el curs dins de l'horari. Si la família no hi està d'acord, ho ha de comunicar per escrit al centre. En cas que aquest fet pertorbi el normal funcionament del centre se suspendrà l'autorització bé individualment, bé col·lectivament.

Els alumnes de batxillerat, prèvia autorització per escrit dels pares o tutors legals, podran abandonar el centre o no incorporar-s'hi a les hores extremes (8-9h o 13:30-14:30) en cas d'absència del professorat. Per fer-ho, hauran de rebre l'autorització per part d'un membre de l'equip directiu o del coordinador de batxillerat.

2. CANVIS D'HORA

Els professors han d'intentar respectar l'horari, tant a l'inici com al final de cada classe. No es donarà cap classe per acabada si l'aula no està endreçada.

L'alumnat ha d'evitar, sempre que sigui possible, sortir de l'aula entre classe i classe. Durant els canvis de classe, l'alumnat ha d'esperar el seu professor dins l'aula, sense corredisses ni crits. L'alumnat que, a criteri del professorat, arribi injustificadament tard podrà ser exclòs de l'aula .

Els passadissos són llocs de pas on s'ha de circular amb normalitat. Està prohibit córrer, jugar o cridar en els desplaçaments entre diferents classes. És impropedent que els alumnes seguin a terra o a les escales interiors o d'accés al centre, sigui a hores de classe o durant l'esbarjo.

Cada professor farà constar els retards al registre d'Alexia, i si ho creu convenient, disminuirà la nota d'actitud. Només s'acceptarà un retard entre dues classes quan l'alumne ha estat requerit per un altre professor. En aquest cas, cal que aquest ho comuniqui al professor de l'aula. Qualsevol altre cas es considerarà retard injustificat i s'annotarà a la gestió d'assistència.

3. ESBARJO.

Durant el temps d'esbarjo (d'11.00 h. a 11.30 h.), l'alumnat no podrà romandre a les aules. Es responsabilitat del professor de l'hora anterior al pati controlar que les aules quedin tancades després dels cinc primers minuts.

L'alumnat d'ESO no podrà sortir del centre durant l'horari lectiu; tampoc, durant el migdia si utilitza el servei de menjador. En dimecres i divendres, si hi ha autorització dels pares, els alumnes d'ESO tindran llibertat d'abandonar el centre en acabar de dinar, altrament estaran als patis fins les 15:30h.

L'alumnat de batxillerat que sigui reiteradament impuntual podrà ser sancionat amb la pèrdua durant el període d'un mes del dret a sortir durant l'esbarjo.

Els llocs on els alumnes poden anar a l'hora del pati són els següents:

- Alumnes de 1r cicle d'ESO. Pati interior del pav. C.
- Alumnes de 2n cicle d'ESO: pati interior del pav. A i patis exteriors del sector Immaculada.
- Alumnes de Batxillerat: fora del centre, pati interior del pav. A i patis exteriors del sector Immaculada.

Tots els alumnes poden accedir a l'hora del pati:

A secretaria (per a qualsevol gestió), a l'aula Magna (alumnes 1r Cicle) com a lloc habilitat per a estudi o lectura. En cap cas, a l'aula magna, com a la resta d'aules és permès menjar.

A les màquines expenedores a l'horari establert. 2n Cicle (primers 15 min) i 1r Cicle (darrers 15 min).

No és permès, sota cap concepte, l'accés als passadissos de Primària o al pavelló B.

4. LAVABOS

Els alumnes no poden accedir als lavabos sense autorització en hores de classe. L'alumnat pot demanar anar al lavabo durant la classe, però el professorat pot no autoritzar la sortida si estima que no és prou motivada o quan la petició es produeixi durant la classe anterior o posterior al temps d'esbarjo. En cas d'autoritzar-se la sortida al lavabo es farà de forma escalonada, impedit que hi vagin diversos alumnes alhora.

No es podrà sortir de classe entre hores per anar al lavabo (tret de casos mèdics o casos excepcionals que valorarà cada professor/a).

5. ACCÉS A DIFERENTS ESPAIS

Els alumnes no tenen permesa l'entrada a la sala de professors. En el cas dels despatxos de direcció només hi podran accedir quan s'hagin d'entrevistar amb algun membre de l'equip directiu, com a delegats, en algun tipus de reunió.

Els alumnes només poden accedir al pavelló B acompanyats per algun professor per assistir a xerrades a la Sala Tarancón.

Els alumnes només tindran accés als espais que tenen assignats a la seva etapa educativa.

6. COMPORTAMENT DE L'ALUMNAT A L'AULA

L'estudi és l'obligació bàsica de l'alumnat. Això implica arribar amb puntualitat a classe, amb el material necessari, parar atenció a les explicacions del professorat, atendre les seves indicacions i tenir un comportament respectuós amb totes les persones i amb el material que té a la seva disposició.

L'aula s'ha de mantenir ordenada i neta. S'incidirà des de tutoria en la neteja de taules i en l'ordre de prestatges, decoració, etc. Si durant una classe es canvia la disposició del mobiliari a causa d'exàmens, treballs en grup, etc. el professorat serà responsable de deixar l'aula tal com l'hagi trobat.

Cada grup es farà responsable de la seva aula i de la part de passadís que li correspongui i cada alumne de la seva taula i cadira. El tutor o tutora supervisarà periòdicament l'estat material de l'aula. Per tal de facilitar la neteja i l'ordre de les aules, es podran prendre mesures organitzatives entre els alumnes, coordinades pel tutor o tutora de cada curs.

Excepte per raó de malaltia degudament justificada no es podrà menjar ni beure a les aules.

En cas d'absència d'un professor o professora, l'alumnat s'estarà dins de l'aula i esperarà el professorat de guàrdia.

7. EXÀMENS

En començar el curs, cada professor informarà els alumnes dels criteris d'avaluació i recuperació de la seva matèria segons hagin estat establerts per cada departament. El professorat comentarà l'examen corregit amb els alumnes. Aquests tenen el dret de veure l'examen i que els sigui justificada la nota. Aquesta ha de ser també introduïda al programa Alexia per a coneixement del tutor o tutora i de les famílies.

Si un alumne falta justificadament a una prova o examen, i si el professor considera que aquesta absència repercuteix en l'avaluació, l'alumne podrà fer l'examen fora de l'horari lectiu o bé en un altre moment que no impliqui una pèrdua de classe d'una altra matèria.

Si ho creu oportú, el professor podrà exigir un certificat oficial com a justificant de la falta.

En el cas de la setmana d'exàmens programats, els alumnes de batxillerat poden assistir al centre només en les hores en què hi hagi examen si així ho autoritzen els pares. Si venen al centre a

estudiar, o hi romanen entre hores d'examen, hauran d'estar en un espai habilitat i amb professor de guàrdia.

8. ÚS DE TELÈFONS MÒBILS I APARELLS ELECTRÒNICS

Els alumnes només han de portar al centre el material necessari per al correcte seguiment de les classes. Això vol dir que no haurien de dur objectes de valor que no tinguin un objectiu didàctic. Respecte als mòbils, es recomana de no portar-ne al col·legi, ja que és motiu freqüent de conflictes diversos entre l'alumnat. En tot cas, els alumnes són els únics responsables de les seves pertinences. El centre no es fa responsable de la pèrdua o sostracció de qualsevol tipus de material, incloent els aparells electrònics i telèfons intel·ligents.

El mal ús del material propi dels alumnes podrà comportar la seva retenció, per un període de temps limitat, per part del professorat del centre. En aquest apartat cal recordar específicament l'ús incorrecte de telèfons mòbils.

NO s'utilitzarà el mòbil en cap activitat docent.

L'ús de telèfons mòbils, càmeres digitals o aparells electrònics reproductors i/o enregistradors de so i/o d'imatges s'ajustarà a les següents normes:

- a) Han d'estar apagats i guardats mentre l'alumnat romangui dins del recinte escolar. El mòbil no es podrà utilitzar com a calculadora o rellotge.
- b) No podran ser utilitzats al recinte escolar.
- c) L'alumnat no pot enregistrar la imatge o la veu de persones de la comunitat escolar llevat que ho autoritzi el professorat amb una finalitat educativa. L'enregistrament només es podrà realitzar amb dispositius propis del Col·legi i en cap cas amb dispositius personals. La seva publicació només pot ser possible d'acord amb el professor i si els tutors legals dels alumnes l'han autoritzat omplint degudament en el moment de la matrícula el document destinat a tal fi.
- d) La presència visible del mòbil en un examen implica que es retirarà l'examen.
- e) L'incompliment d'aquestes normes serà considerat una conducta contrària a les normes de convivència del centre i es farà constar i es corregirà fent que l'aparell electrònic en qüestió sigui retingut pel cap d'estudis fins que la família el vingui a recollir. La primera vegada que es requisi el mòbil es retornarà a la família al finalitzar el dia lectiu, la segona vegada es retornarà a la família a partir del tercer dia i la tercera a partir del setè dia.

Pel que fa a l'ús dels mòbils per part del professorat i altres membres de la comunitat educativa, se seguirà la normativa establerta en la ITE12F d'ús de mòbils.

9. PREVENCIÓ D'HÀBITS PERJUDICIALS PER A LA SALUT

D'acord amb la normativa vigent, es prohibeix fumar en tot el recinte escolar, inclòs el pati.

En cas que es trobi algun/a alumne/a fumant, com a primer pas s'avisarà als pares perquè el vinguin a buscar i se li aplicarà la mesura correctora que correspongui. En cas de reincidència es podrà posar una denúncia a l'autoritat competent (policia local, mossos d'esquadra).

Es recordarà reiteradament si cal, tant als alumnes com a altres membres de la comunitat educativa, que en el accessos al centre tampoc és permès el consum de tabac.

No es permet el consum de begudes alcohòliques de cap tipus a l'interior del centre, en cap dels nivells educatius. Així mateix, està estrictament prohibit el consum de qualsevol altra substància perjudicial per a la salut en tots els àmbits del centre.

L'incompliment de la norma en qualsevol d'aquest dos últims casos serà motiu d'obertura d'expedient disciplinari o d'un procés similar.